

**Biblioteket i Älvsbyn med vår Forskarhörna och Forskargrotta.
Öppet Hus måndagar 15.00-18.00**

Så har ännu en sommar passerat

När föregående Byblad distribuerades låg ännu sommaren framför oss, med förväntningar på det perfekta vädret och mycket som skulle hinnas med. Det hela började bra med måttlig vårflod i Piteälven och nästan helt utebliven fjällflod till midsommar. Hur många tänkte då på att sistnämnda högtid egentligen är sommarens kulmen, åtminstone vad gäller ljuset. Journalisten och poeten Alf Henriksson har på ett elegant sätt sammanfattat vår kanske finaste tid i dagsversen "Kulmen".

*Sommarståndet är redan förbi
och dagarna påskyndar färden.
Ljusare junikvällar än vi
har ingen i hela världen.*

Min pappa brukade i stället sammanfatta midsommaren med följande lakoniska ord: "Nu går vi mot mörkare tider!" Hur som helst sommaren har rullat på med en varm och torr juli samt en något kyligare och blötare augusti, med förhoppningsvis något för alla. För oss blev ett långt besök i USA, med tre dygn i New York, sommarens höjdpunkt. Mycket finns att säga om det stora landet i väster, men ett är säkert amerikanerna är släktkära!

Ett annat evenemang att se fram mot var Norrbottens museums arkeologidag den 25 augusti, med forskarföreningen som medarrangör, då information om sommarens utgrävningar på Selholmen lämnades. Arrangemanget var mycket välbesökt med bedömt 150-200 personer på Polar Hotell och något färre under em på Selholmen. Det hela slutade dock med något av ett antiklimax då arkeologen Frida Palmbo förklarade att högarna efter genomgrävning troligen var naturliga formationer. När det här skrivs är dock ännu inte sista ordet sagt, eftersom en genomgrävning från toppen av den södra högen återstår. Dock mer om denna intressanta dag och Selholmen i separat artikel.

Vad gäller höstens aktiviteter så kommer vi som vanligt finnas på plats i Forskarhörnan kl 15-18 måndagar. Eventuell släktforskarciirkel kommer troligen också till stånd under hösten. Vidare så har vi diskuterat en bussutflykt till Furunäset i Piteå, där guidning nu kan erhållas. Mer om dessa aktiviteter senare. Slutligen så ska förhoppningsvis Nyforsprojektets resultat mångfaldigas, så att detta och vår sedvanliga kalender kan köpas i god tid före jul.

Ordf

Innehåll:	sidan
Ordförarens ord	1
Från red.	2
Telefonlista, styrelsen	2
Cirklar/kurser, försäljning	3
Arkeologidagen	4-6
Selholmen på 50-60 talet	6-10
Stenbergspojkarnas bok	11-22
Svar på fråga	23

Hej mina forskarvänner!

Hoppas att alla ni, liksom jag upplevt en härlig sommar! Känns som att jag flängt och farit så mycket i sommar, men det kanske är vad man jämför med? Har i alla fall upplevt vädret mer bekvämt än föregående sommar. I en liten lägenhet med fönster endast åt ett håll, är det svårt att få luftväxling speciellt om termometern visar runt +30 grader utomhus en längre period, som föregående sommar. Men det finns ju fläktar, tack och lov.....

En del trevliga besök har jag också haft under sommaren. Bland andra följde Håkan Nygren med de tre bröderna Stenberg hit. Mycket, mycket trevligt. Början på deras berättelser finns ju på sidorna 11-22. Ett glad och trevlig trio som kört bil från Sollentuna/Falun upp hit till Älvsbyn. En resa som de gjort många somrar. Berne den äldsta av bröderna, har ett enormt bra minne och från Laver-tiden räknade han upp så många människor som bott där. Som framgår av berättelsen föddes han i Korsträsk, men familjen flyttade till Laver när han var 5 år. Berättelserna fortsätter i kommande Byablad. Vi är så glada och tacksamma att vi får ta del av deras berättelser. Och jag var så glad över besöket!

Har även hunnit med alla uppdateringar som duggat tätt, både Disgen-programmet och Windows 10:an har kommit med stora uppdateringar. Har även jobbat med mitt släkträd i Disgen som har haft en hel del luckor, alla är inte fyllda än, men det ska det ju egentligen aldrig bli? Eller hur? ArkivDigital har också kommit med många tillägg och nyheter, själv har jag inte hunnit ta del av allt ännu. Man får ta lite i sänder, åldern gör väl att det tar längre tid att lära in nyheter, men som pensionär har vi ju tid säjs det.

Vi fortsätter som tidigare med cirkelverksamheten. Tisdagar klockan 13-15.30, med början den 8 oktober. Vi kallar det för "Släktforskarkafé". Deltagare får ta med sina datorer och komma till Forskarhörnan, där finns då några som går runt och hjälper till. Nyheter och problem går vi igenom gemensamt. Men ett krav: Anmälan så vi kan beräkna sittplatser och fikat!!! Problemet är hela tiden att få cirkelledare, det problemet ser och hör jag att de flesta föreningar har. Därför kör vi den här "kafé-formen", som dessutom är gratis för medlemmar.

Gun.

Styrelsens sammansättning efter årsmötet år 2019:

Ordf. Anders Sandström	Tel: 070-678 89 75
Kassör. Catharina Berggren	Tel: 070-891 22 74
Sekr. Inger Torgersson	Tel: 070-634 52 53
Ledam. Ann-Sofie Öberg	Tel: 070-274 54 90
Vice ordf. Monika Jonsson	Tel: 070-22 10 294
Ledam.. Börje Isaksson	Tel: 072 514 15 88
Ledam. Berit Ljuslinder	Tel: 070-523 67 68

Ers. Tomas Granström	Tel: 070-663 72 32
Ers. Kurt Jarvelius	Tel 073-140 55 32
Ers. Margareta Holmström	Tel 070 664 45 86
Ers. Kerstin Strömgren	Tel: 0929- 102 50
Ers. Inger Öhlund	Tel: 070-678 52 04
Revisor. Runo Bergqvist	Tel: 070-592 82 67
Revisor ers. Bo Öhlund	Tel: 070-651 66 32

Valberedning:

Britt Norman	Tel: 073 803 77 22
Helena Stenberg	Tel: 070-624 91 89
Margaretha Johansson	Tel: 073-96 44 559

Frågor och synpunkter angående Byabladet:
Gun Jonsson Tel: 070-320 77 56
eller ordföranden Anders.

Selholmen Arkeologidagen.

*Under paraply vid ingången till Selholmen stod
kassören Catharina och bjöd på godis.*

*Ove och Catharina Berggren med dottern Karin.
Stående till höger Monica Jonsson.*

Foto: Börje Isaksson.

Cirklar/kurser.

**Är du intresserad av släktforskning? Anmäl dej till Släktforskarkafé!
Start tisdag den 8 oktober kl 13-15.30**

Anmäl till Inger: inger.torgersson@telia.com eller Tel: 070-634 52 53

Välkommen!

Inventering av gravstenar kompletteras nu.

Gruppen fortsätter med Skogskyrkogården när den nu är numrerad. De har tillsammans lagt in över 7 300 namn på nya, gamla och skogs-kyrkogården.

Googla på gravstensinventeringen så kommer du till en sida att välja län, kommun, kyrkogård osv.

Bilden här bredvid är ej från Älvsby kyrkogård.

Försäljning:

Nu har vi rea på återstående böcker

(föret 300:-)

Byar i södra Älvsbyn Nu 50:-
om vi ska skicka boken blir
Priset med frakt: 130 kr.

Nu finns häftet "Berättelser från Vidsel med omnejd" att köpa för 100:-. Om vi ska skicka det, blir priset 140:- inkl. porto. Det är åtta Bredsel/Vidselsbor som berättat om sina liv från förr.

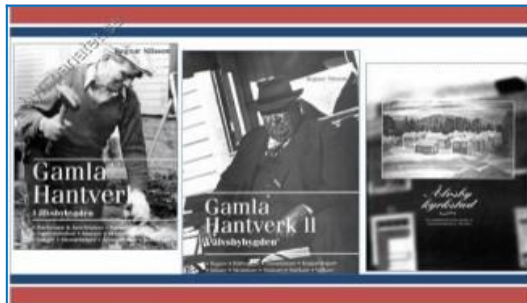
Beställ via:

inger.torgersson@telia.com
eller Tel: 070-634 52 53

Älvsbyns Forskarförenings bok om Byar i södra Älvsbyn. Historik över byarna Nygård, Högheden, Nydal, Bränna, Småträsk, Tvärsel, Snårbäcksliden och Kålsberg. Utgiven 2011.

Beställ via e-post: gunjons@telia.com eller Gun tel: 070-320 77 56.

Gamla hantverk i Älvsbybygden I och II samt Älvsby Kyrkstad

PDF-filer av tre häften om Älvsbybygden som inte finns i nytryck längre. Ursprungligen utgiven av Älvsby Hembygdsförening samt Kyrkstadsgruppen, mellan 1996-1999. Barberare & Herrfrisörer, Barnmorskor, Damfrisörer, Murare, Skomakare, Smeder, Sotare, Stenarbetare, Sömmerskor, Urmakare, Bagare, Båtbyggare, Glasmästare, Kopparslagare, Målare, Skräddare, Slaktare, Snickare och Vulkare. Verksamma under 1900-talet.

PDF-filerna ligger på ett USB-minne.

Priset är 100 kr och för postförsändelse

120 kr inklusive porto. Beställ via e-post

monika.jonsson@telia.com

eller tel: 070-22 10 294

Dödsannonser och Inbjudningar till Begravningar

Vår senaste utgåva av kopierade Dödsannonser och Inbjudningar till begravingar fram till 1970, insamlade från privatpersoner. Mappen innehåller 2849 dokument, varav ca 385 inbjudningar till begravingar och resten dödsannonser på avlidna Älvsbybor. Den äldsta annonsen är från 1881. Annonserna ligger på ett USB-minne. **Priset är 100 kr och för postförsändelse 120 kr inklusive porto.**

Beställ via e-post britt.norman@telia.com eller obergfia@gmail.com

Högarna på Selholmen

Mysteriet med högarna på Selholmen, som under många år har förundrat Älvsbyborna, har nu fått sitt svar, i varje fall nästan. Söndagen den 25 aug hade Norrbottens museum förlagt sin årliga arkeologidag i Älvsbyn, med information om arkeologi i bygden och då speciellt om sommarens undersökningar på Selholmen.

Under fm berättade Frida Palmbo, arkeolog på Norrbottens museum, om utgrävningarna i Manjärv, Lill-Korsträsk och efter vägsträckan Älvsbyn-Sikfors samt vid Selholmen. Klart är att de gamla bosättningarna och gravarna en gång hade ett kustnära läge vid den havsvik som en gång sträckte sig upp mot Vidsel. Mycket har dock hänt under de senaste 30 åren och Norrbottens fornhistoria har förlagts ytterligare bakåt i tiden - närmare bestämt ca 10.000 år från vår tid. Det innebär att inlandsisen släppte sitt grepp tidigare än vad man tidigare ansåg. Som jämförelse kan nämnas att graven i Manjärv dateras till ca 5.000 f Kr.

Vad gäller de två högarna på Selholmen, så har dessa sedan länge uppmärksamats av arkeologisk expertis. Redan Gustav Hallström, nestorn i norrländsk arkeologi, noterade dessa som möjliga gravhögar. Därefter har de dock avförts som naturliga formationer i landskapet. Vid digitalisering av fornminnesregistret 2017, uppstod dock åter intresse för dessa högar, kanske de enda storhögarna norr om Sundsvall. Något som endast ett arkeologiskt projekt kunde avgöra!

Därför har Norrbottens museum med stöd av bl a GeoVista AB företagit undersökningar av den södra och större högen med hjälp av markradar och geofysiska arbetsmetoder. Man kunde då bl a konstatera en stenkedja drygt 1 meter ned i marken runt högen samt en möjlig stenkappa i mitten av densamma. Borrning i högen gav dock inte önskat resultat, varför man till slut fick ta till en minigrävare och göra ett 5-6 m djupt schakt in i högen. Tyvärr gav denna grävning inget annat resultat än att jorden låg orörda lager, varför geologerna tvingades konstatera att detta med all sannolikhet var naturliga formationer. Steningen i marken runt om högen sades vara vattnets verkningar som bortspolat jorden och den markanta terrassen runt högarna skulle vara ett resultat av en isälvs framfart. Något som åtminstone för en lekman verkar var lite långsökta förklaringar, men jordlagrens skiktning talar onekligen sitt tydliga språk.

När detta skrivs kvarstår emellertid hoppet att en gravsättning har skett på en mindre åsbildning och att man sedan tagit fyllnadsjord från åsens mitt och därmed ökat på de möjliga gravsättningarnas höjd. Så lär det ha gått till när kungahögarna i Uppsala färdigställdes. För att verkligen gå till botten med denna återstående fråga avser man gräva sig ned från toppen i mitten av högen för att se om något där står att finna. När du läser detta vet vi kanske det slutliga svaret på om det här är naturliga formationer eller om övre Norrlands storhövdingar ligger begravda i högarna!

Intresset var mycket stort bland allmänheten och på Polar Hotell hade mellan 150-200 personer samlats för att ta del av information under fm. Något färre till antal kom sedan till Selholmen, där forskarföreningen bjöd på godis och Älvsbygymnasterna serverade kaffe, för att på plats få veta vad man kommit fram till. För hela arrangemanget svarade Norrbottens museum i samarbete med GeoVista AB och Älvsbyns forskarförening.

Här strömmar publiken in på Polar Hotell

Foto: Börje Isaksson

Anders Sandström

Bildsvep från Arkeologidagen

Foto Gun Jonsson

Foto Gun Jonsson

Söndagen den 25 augusti
2019

Att intresset var stort, det hade vi märkt, men att det var så många som kom det var över förväntan.

Mycket trevligt!!

Matsalen på Polar Hotell var överfull, alla fick plats även om somliga bara fick ståplats.

Foto: Börje Isaksson

*Hans Isaksson Geovista och Frida Palmbo
Arkeolog vid Norrbottens museum
Foto: Börje Isaksson.*

*Ute på Selholmen diskuterades stenläggningarna som här syns längst ner på bilden.
Foto: Gun J.*

Det var många som trotsade regnet.....

Foto: Börje Isaksson

Selholmen på 50- och 60-talet.

Vi har hittat en del tidningsartiklar och bilder på vad som hänt på Selholmen tidigare år. Som man ser på annonsen här bredvid så besöktes Selholmen av många stora kända artister.

Då var besöks siffrorna helt andra än augusti 2019.

Klipp från PT:

Det finns noterat att publikrekordet för Selholmen sattes 1958 när boxaren Ingemar Johansson uppträdde. 3 000 personer fanns då på plats. Ingemar Johanssons värste motståndare i boxningsringen, Floyd Patterson, kom några år senare upp på Selholmens scen. Även han drog tusentals besökare.

Bilden här under är väl fantastisk?

*Ingemar Johansson Selholmen
PT Fredagen den 18 juli 1958*

Julimässan Älvsbyn
FREDAG, LÖRDAG 18 o. 19 juli kl. 19.00
SÖNDAG 20 juli kl. 16.00

CACKA ISRAELSSON
med showorkester

ÅKE "Kometen" PERSSON
med sin sensationella orkester

Ingemar Johansson går en 5-ronders match
söndag kl. 18.00

Anita Lindblom revystjärnan, sjunger lördag och söndag

Tage Severin ungdomsidolen, sjunger lördag

Caroline Christensson sjunger söndag

För gammal dans: **John Harrys ork.**

RYDÉHNS TIVOLI, Gävle
— elegant och välkött tivoli

Välkommen till en trevlig tredagarfest!
ÄLVSBY IF — IOGT.

Ingemar Johansson besökte Selholmen 20 juli 1958

*Kortet från hembygdsföreningen i Älvsbyn.
(Från kopia. Foto.: Troligen Martin Lundberg, Älvsbyn)*

*****

DEN STORA FIGHTEN

Floyd Patterson

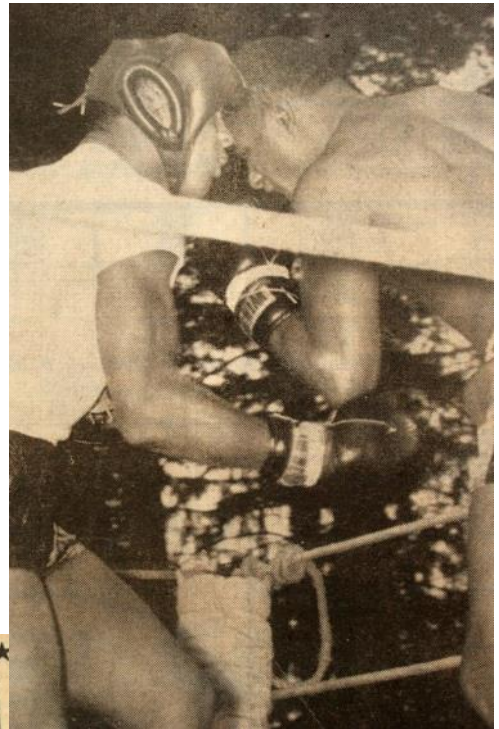
Raymond Patterson

Folkparken, Älvsbyn, fredag den 17 juli kl. 21.00
Dans till JANNES X-tett från kl. 20.00

Entré å kr. 7:— från kl. 19.00. — Barn 1 målsmäns sällskap kr. 3:—
Ett antal ringsidebiljetter (sittplatser) å kr. 12:— inkl. entré säljes i förköp på PT:s och NK:s Älvbykontor, tel. 1034 och 356, torsdag. På PT försäljning till kl. 20.00 torsdag.

Enda tillfället för södra länsdelen att se världens förnämsta och populäraste boxare i aktion. ÄIF IOGT

PT Juli 1964

Hård batalj i ringen mellan bröderna Patterson, Raymond t.v. Floyd t.h.

Från PITEÅ-TIDNINGEN

Fredag den 17 juli 1964

*****

FLOYD TILL ÄLVSBYN

ÄVEN PITEBYGDEN får nu en chans att se Floyd Patterson i verksamhet. Igår blev det klart att ex-världsmästaren uppträder på Selholmen i Älvsbyn onsdag nästa vecka. Där kommer Floyd att visa en del av sitt träningsprogram och vidare uppvisningsboxas han mot bröderna Raymond och Frank samt friskusen Joe Sheldon. Ingen av de tre sparringarna brukar lida av mindervärldighetskomplex när de ställs öga mot öga med sin arbetsgivare. Så nog lär publiken få valuta för sina slantar.

Med sig har Floyd, förutom de nämnda tre, promotorn Al Bolan, PR-mannen Ted Hansen, tränaren Ernest Flower samt den svenske fotografen Claes Göran Carlsson.

När Floyd tar Selholms-ringen i besittning, gör han det som andre utmanare till Cassius Clay. Främste utmanare är fortfarande Sonny Liston. Detta enligt The Rings senaste ranglista i boxning, där söndagens VM-kval i Solna orsakade en del omplaceringar.

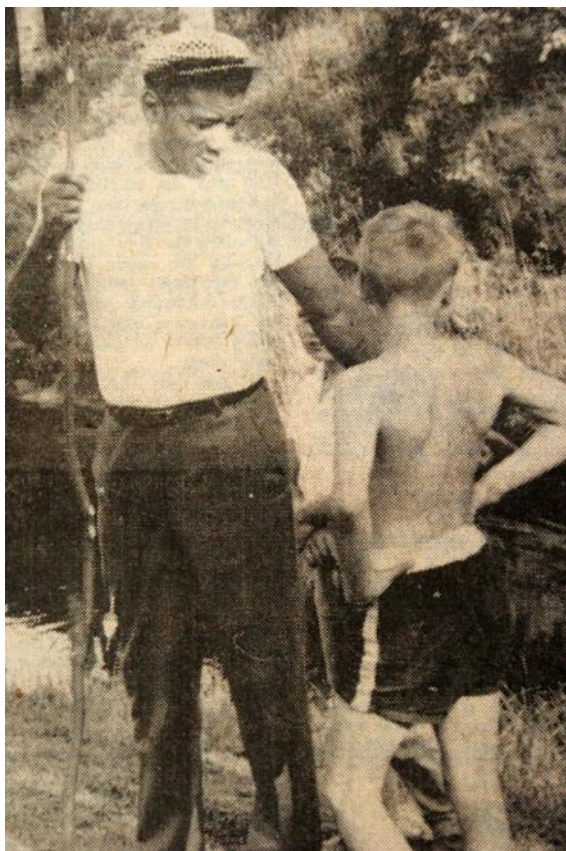
Eddie Machen ramlade ner från fjärde till sjunde plats. Närmast Patterson följer Zora folley, Doug Jones, Ernest Terrell och Cleveland Williams.

*****

Floyd Patterson uppvisnings boxas på Selholmen. Foto Gösta Andersson Juli 1964

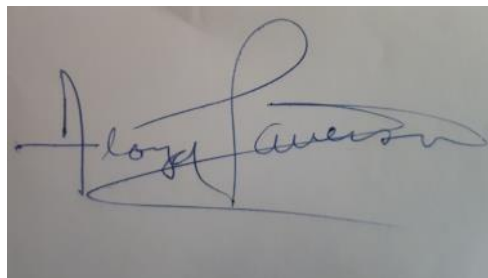

Boxaren Floyd Patterson på fiskafänge vid Korsträskbäcken.

Under torsdagen passade Floyd på att pröva fiskelyckan i Korsträskbäcken. Han behövde aldrig känna sig ensam under den tid han visade sig, det uppväxande älvsby-släktet höll sig ständigt vid Floyds sida. Han verkade trivas med sällskapet och pratade flitigt med de unga beundrarna.

Klipp från PT

Här en kopia på Floyd Pattersons autograf som Inger Öhlund (född Pettersson) fick och har sparad.

Ex. världsmästaren, tillika legenden, den sedermera så folk-käre Floyd Patterson, gjorde ett besök i vår norra landsända 1964. Samma år hade vår egen Ingo lagt boxningshandskarna på hyllan, och med det boxats färdigt på de internationella boxningsarenorna. Detta förhindrade inte att de båda kontrahenterna Ingo & Floyd träffades ibland. De båda gjorde succé när de framträdde i Hylands hörna, iklädda varma vargskinnspälsar.

Piteå-Tidningen juli 1964.

Efter att ha hållit sig gömd under hela torsdagen, visade sig Floyd vid femtiden.

Som vanligt klädd i sin pepita rutiga keps och den vita "Ronnebytröjan".

*Floyd Patterson 17 juli 1964.
Vid bensinmacken bredvid Sparta?
Var detta också autografjägare måntro?*

Bild från Forskarföreningens hemsida: Fest på Selholmen i Älvsbyn. Årtal: På bron ser man fotografens man A.G. Engelmark med deras första barn (troligen), vilket daterar bilden till 1907-1910. Utlånare: Erik Skoglund, Luleå

Foto: Fia Engelmark, Älvsbyn

Selholmens sista år med festligheter verkar vara 1968 enligt uppgifter?

Har någon andra uppgifter? Hör av er till föreningen.

Bilden från Älvsbyns forskarförenings hemsida: Selholmen 1950-talet? Bil från Strands Glass testas bron.

Älvsbyns forskarförening, genom undertecknad (Gun) har fått lov att publicera följande berättelser i medlemsbladet. Det ger en så fin bild av hur familjer levde, bodde och umgicks på den tiden bröderna och vi många med dem var barn och växte upp.

Tror och hoppas att många som jag, minns och skrattar gott åt deras busstreck. Samtidigt som vi känner för de tråkigheter, dödsfall bland annat, som familjen också hade att kämpa mot. Kanske ger det också inspiration att själva skriva ner era egna minnen!

Gun

Förord

Vi har i första hand skrivit den här boken för vår egen skull men vi tror att våra barn och barnbarn också kan få viss glädje av det vi skrivit.

*Bröderna Stenberg i Laver 2003.
Från vänster Ebbe, Sune, Berne och Urban*

När vi hade färdigställt mammas bok "Karin Stenbergs minnen" ville vi fortsätta "arbetet" och berätta lite mer om våra egna upplevelser under uppväxten i hemmet och familjen. Vissa episoder nämns i båda böckerna men är här mera beskrivna ur vårt perspektiv.

Under arbetets gång upptäcktes att vi tillsammans kommer ihåg många fler händelser och upplevelser. Det är dessutom väldigt trevligt att gemensamt prata kring gamla minnen.

Vi har även inventerat tillgängliga foton och valt ut vissa som kan vara relevanta till texten.

Sune har inte kunnat delta eftersom han avled 2009, dvs redan innan mammas bok blev skriven.

Birgitta har hjälpt oss att komplettera beträffande Sune.

Boken har skrivits med samarbete på distans. Vi har arbetat i samma dokument via nätet och samtidigt diskuterat via gruppssamtal i telefon.

Berne och Urban i Falun, Ebbe i Sollentuna.

Stenbergspojkarnas bok

Korsträsk

Mamma, pappa och Berne 1937

Mamma och pappa gifte sig 1935-09-28 på Lennart-dagen.
(Red. Tillägg) Karin född Sundberg och Martin Stenberg)

Berne föddes 1937-01-25 i sängkammaren i farmors stuga i Korsträsk. Han är den ende som varit lindad som baby, detta gjordes för att barnen skulle få raka ben. Han gick vid 11 månaders ålder och ansågs vara ett livligt barn som fordrade mycket passning.

Sune föddes 1938-12-19 i samma sängkammare. Han gick vid 13-14 månaders ålder, var lugn och fordrade mindre tillsyn.

1942 föddes Maud den 30 januari i samma sängkammare. Jag, Berne, minns att barnmorskan kom in i köket och berättade att jag fått en syster.

Berne var relativt liten för sin ålder medan Sune var kraftig och stor. Många trodde att de var tvillingar och behandlades ofta på det sättet.

Pappa arbetade i Lavergruvan och var endast hemma över veckoslut (lördag e.m. till söndag kväll) och semester.

Berne 1,5 år (bilen har pappa snickrat av vedträn)

Flygfoto över Korsträsk 1937 (farmors hus vid pilen)

Tidiga minnen

Andra världskriget pågick för fullt och för att skaffa mat hade vi till att börja med kaniner. En sommar beslutade man att skaffa en gris. Pappa hade fått löfte att riva en gammal skogskoja och använda materialet till att bygga ett grishus. Berne fick vara med och hjälpa till. Vi bar materialet hem till stugan och byggde grishuset under pappas semester. När man rev en dörrtröskel såg vi därunder sju skära råttungar som levde och låg i en rad. Berne minns att farmor kokade grisgröt i en stor kittel ute på gården och att vi fick följa med när farmor matade grisen. Farmor tyckte varken om att äta kanin eller gris. Hon var en stor djurvän och de hade ju varit hennes ”kompisar”.

Det var ransonerings-tider och kaffekuponger var hårdvaluta. Kaffepannan stod jämt på järnspisen. Man hällde på nytt vatten på sumpen och la eventuellt på några nymalda bönor när man drack kaffe till vardags. Folk som bodde utanför byn kom ofta in när de kom till byn för att proviantera. När det kom gäster sa farmor – vad roligt att du kommer, nu ska vi ha lite riktigt kaffe – och så sköljde man ur kaffepannan och började på ny kula.

Berne tyckte det var väldigt roligt med besök, speciellt när mammas kusin Fredrik kom. Han var stor, stark och bullrig och hade ett hjärtligt skratt som ekade i hela huset. Pappas morbror Frans var också rolig, han hade stor mustasch som han silade kaffet igenom när han satt och drack på fat. Mustaschen åkte fram och tillbaka på kaffefatet.

Det var vanligt förekommande att ”nasare” hälsade på och erbjöd varor ur sin kollektion. En del hade stora koffertar medan andra hade knyten på en käpp på axeln. Dessa herrar var stora idoler för mig (Berne) och jag lekte ofta nasare och hade en liten väska med olika saker i. Farmor tyckte detta var förskräckligt. Tänk om pojken blir nasare! Det blev han ju, men hon behövde aldrig uppleva det.

Farmors stuga låg nära järnvägen, stambanan. Där förekom ofta välbevakade transporter av skadade tyska soldater från Finland. Vi brukade gå upp på en viadukt (som vår morfar hade byggt) och försöka titta in i vagnarna när tågen gjorde uppehåll vid Korsträsk järnvägsstation. Fjärdingsmannen från Älvsbyn (Lundin) var alltid där och bevakade så att inga kontakter förekom mellan ortsbefolkningen och tågresenärerna.

Ett par gånger i veckan lagade mamma mat och skickade till pappa i Lavergruvan. Den förpackades och skickades i en Unikabox med eftermiddagsbussen till Laver. ”Unikan” kom i retur med morgonbussen. Det var alltid spännande att öppna ”Unikan” när den kom tillbaka, ibland var det en kola, chokladbit eller någon gammal veckotidning (t.ex. Tidsfördrif eller En rolig halvtimme) medskickad från pappa.

Mamma och pappa var väldigt noga med att vi skulle lära oss hur man uppför sig, tacka och bocka, hälsa och vara artiga, inte prata när äldre talade, men svara ordentligt på tilltal. Ett led i denna uppfostran var att aldrig ha mössan på inomhus eller när man åt.

Pappa hade semester när Sune och jag (Berne) satt ute på en filt med varsin skärmmössa på oss och pappa hade en keps. Vi hade fått varsin påse med karameller. Plötsligt tar pappa Sunes karamellpåse och äter upp alla karameller. Vi var mycket förskräckta. Pappa tar av sig kepsen och där ligger en ny karamellpåse. Han sa – Nu ser ni vad som händer om man har mössan på sig när man äter. Då hamnar maten i mössan. Denna lärdom har suttit i hela livet.

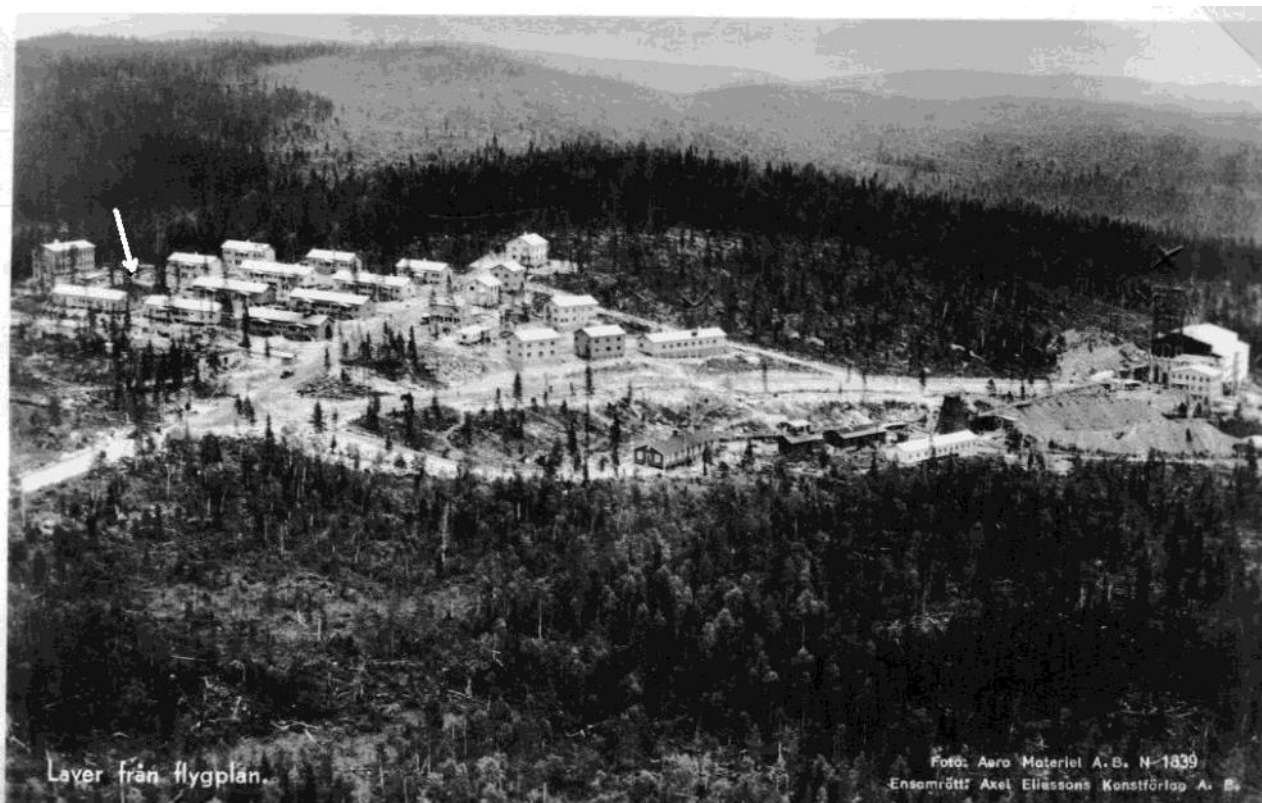
Utanför farmors hus fanns två stora rännor mellan huset och vägen. Dessa klättrade vi i och hade allehanda lekar. Om farmor eller mamma hade gäster brukade vi klättra upp bakom köksfönstret och stå och grimasera åt dem när de satt vid kaffebordet. Detta var inte uppskattat, farmor eller mamma kom rusande med björkriset i handen. Dessbättre lyckades de inte få tag i oss och vi höll oss undan tills de lugnat ner sig.

Sista julen i Korsträsk firade vi tillsammans med familjerna Selberg och Fredriksson som hade barn i samma ålder som vi. Dessa familjer hade det relativt bra ställt. Vid julklappsutdelningen fick vi varsin träleksak (bilar), de andra barnen fick mekaniska leksaker. Minns att Sune och jag (Berne) var besvikna på våra julklappar. Alla våra leksaker var mycket enkla och de flesta var hemgjorda av vedträn och brädor. Bl.a. den svarta EPA-traktorn som finns kvar tillverkad av ett vedträ.

Jag (Berne) fick tidigt vara med i vedboden när farmor eller mamma högg ved. Jag hade en egen liten morakniv och täljde med. Det var nog redan här som jag la grunden till min vapenproduktion som fortsatte när vi flyttat till Laver.

Jag kommer ihåg att vi brukade besöka mormor. Jag minns mormor väldigt svagt (hon dog strax före min treårsdag), hon bodde då på ett hem i Älvsbyn. Jag minns att hon hade en byrå med lådor och i den översta hade hon en påse med polkagrisar som hon bjöd mig på.

Laver

Flygfoto över Laver 1939 (tagen innan vårt hus byggdes vid pilen)

På sommaren 1942 flyttade vi till Laver. Flyttlasset gick med en sligbil. Sligen från Lavergruvan fraktades med lastbil till Korsträsk järnvägsstation, så flyttlasset fick åka med på returen. De få tillhörigheter som familjen hade fick mycket god plats på lastbilsflaket.

Lavergruvan existerade som samhälle 1938-1947 och var unikt på många sätt. De flesta familjer var unga och kom från hela Sverige. Detta skapade en speciell atmosfär. Alla kände och brydde sig om varandra. Det var ett relativt jämlikt samhälle med nybyggeranda.

Lägenheten i Lavergruvan var helt ny och bestod av två rum och kök. Lavergruvans samhälle ansågs vara Europas modernaste vid denna tidpunkt. Alla i samhället hade vattenburen centralvärme från gruvanläggningen, lokaltelefon (tjänstemän), kylskåp, elektrisk spis och vattentoalett. Huset låg mitt emot skolan. Cirka 250 personer bodde i samhället. Där fanns också Konsum, kiosk och postkontor samt ett Folkets hus med biograf, bibliotek och café samt utedansbana. Det fanns även en taxibil i samhället och busslinje till Älvsbyn varje dag samt en mjölkbil som kom dagligen. Med dessa fraktades det mesta till och från samhället.

Det var inte så mycket med i flyttlasset, det mesta i Korsträsk tillhörde ju farmor. Köksbord, stolar och linneskåp samt en del köksföremål, sänglinne, dukar och trasmattor samt en gammal cykel är vad jag (Berne) minns.

Mamma och pappa hade före flytten varit till Berells möbelaffär i Älvsbyn och beställt sovrumsmöbler och vardagsrumsmöbler samt en kökssoffa. De köpte även en matservis, gardiner och en radio. Det var enkla men funktionella saker. Allt köptes på avbetalning som var det vanliga på den tiden för vanliga människor. Möblerna levererades i samband med vår flytt till Lavergruvan.

Mamma och pappa låg i den nya "storsängen" (110 cm bred) i sovrummet. Maud låg oftast också i den sängen. Sune och Berne låg i kökssoffan och turades om att varannan vecka ligga närmast väggen. Med tiden utvecklade de en stor färdighet att bädda och fördela ut vaddbolstret.

Det mesta av hemmalivet var i köket. Finrummet användes när det kom gäster samt vid jul och påsk. Barnen fick inte vistas där utan tillstånd. När vi hade kompisar hemma och skulle äta fick dessa sitta på soffan och vänta medan vi åt. Så var det i de flesta familjer.

De flesta damerna i samhället var hemmafruar vilket ledde till många kafferep och andra gemensamma aktiviteter. Oftast hemma i någons kök. Vid större samlingar var man i Folkets hus.

Som barn fick alla bära livstykke (som en väst med knäppning bak) och långstrumpor som fästes i strumpeband som satt på livstycket. När man blev stor (8-10 års-åldern) kunde man slippa detta.

Rikstelefon var en lyx som endast några få hade tillgång till. Dessa var flitigt utnyttjade av hela samhället. Det fanns även en telefonkiosk i närheten av posten.

Postorderkataloger fanns hos vissa som hade handelstillstånd. Dessa nyttjades flitigt av alla i samhället som gick samman och gjorde gemensamma beställningar. Varorna levererades via posten som kom med bussen.

Bryggarbilen kom regelbundet från Älvsby bryggeri och besökte alla hushåll, sortimentet var läsk, pilsner och svagdricka. De sista åren besökte även slaktarbilen samhället regelbundet och sålde charkuterivaror.

Sophämtningen sköttes av "Laver-Anton" som kom med häst och vagn och tömde sopkärlen som var nedgrävda i backen så att endast locket syntes. Han körde soporna till brännropen utanför samhället.

Det kom även så kallade seriösa "nasare" med viss regelbundenhet (bl.a. Kumlagenten med Skor och Spirella agenten) och dessutom ett flertal diversehandlare (tyg, kläder, garn, nålbrev mm). På sommaren drabbade skärslipare och gatumusikanter samhället samt "invalidier" som tiggde pengar. Alla kom med bussen.

Något nytt för oss pojkar var att vi fick många jämnåriga lekkamrater och mammorna i samhället hjälptes åt att hålla reda på oss. Alla ofog och allt man gjorde var svårt att hemlighålla.

Sune och några av hans lekkamrater roade sig ofta med att kasta sten. En dag tävlade de om vem som kunde kasta högst upp i en tall. Någon lyckades träffa ett getingbo, alla blev getingstuckna och en dövstum kamrat fick sex stick så det var fara för hans liv. Sune fick ett stick och övriga kompisar fick mellan ett till fem. Efter det vilade de ett tag med stenkastningen.

Det fanns ett dagbrott i gruvan dit vi absolut inte fick gå, givetvis var vi där och kastade ner sten. Det var så roligt när det plumsade i vattnet och när någon svor där nere. Det blev en väldig uppståndelse över detta tilltag, det var ju förstås livsfarligt för arbetarna i dagbrottet. Pappa var vid det tillfället förman i dagbrottet. Han räknade snabbt ut vilka som varit där. Han pratade med oss på kvällen så att vi förstod att detta inte skulle upprepas.

När man skulle spränga i dagbrottet ljöd en siren och alla som befann sig i närheten av affär och post måste då söka skydd under ett timrat skydd till dess sirenen tystnade. När man stod där hörde man hur stenar slog i taket och i marken runt omkring. Det fanns skydd även på andra strategiska ställen.

Andra världskriget pågick för fullt. Det fanns ett skyddsrum i samhället med sovsalar och lagringsutrymmen där man bl. a. förvarade potatis och konserver. Ibland var det övningslarm och alla som hörde skulle söka sig dit. Det fanns även ett luftbevakningstorn högst upp ovanför samhället. Under kriget var en grupp militärer stationerade i Lavergruvan. De bodde i en slöjdsal i skolan. Dessa hade som uppgift att sköta bevakningen från tornet dygnet runt. Dessa militärer kom oftast från södra Sverige. Mamma och pappa var mycket sociala och bjöd ofta hem någon eller några av dessa på kaffe och bullar. Det var mycket uppskattat och ledde till många kontakter.

Plötsligt kom order att hela samhället skulle mörkläggas på nätterna. Alla i samhället fick rullar med mörk papp som skulle täcka alla fönster och i ute-belysningen fick det inte finnas någon glödlampa. På kvällarna gick militärer och kontrollerade så att inget ljus sipprade ut. Gruvorna ansågs vara strategiska industrier (attraktiva mål för fienden). Av denna anledning var säkerhetsnivån hög. Pappa som var gruvarbetare och tidigt utbildad i elektrisk sprängning ansågs så viktig att han med bolagets hjälp inte behövde göra militärtjänst. Dessförinnan hade han getts uppskov från rekryttjänstgöring på grund av att han var familjeförsörjare (mor, fru och barn).

Pappa var aktiv i hemvärnet liksom alla män i samhället. Hemvärnet övade ofta i samhället. Därför hade de flesta vapen och ammunition hemma. När någon fyllde jämna år hade man alltid salut på morgonen, ett skott per år. Berne kommer ihåg när pappa fyllde 30 år 1943. Pappa var också en duktig skytt och tävlade flitigt.

Tidsandan och hela miljön präglade våra lekar. Vi marscherade och exerceerade ofta och hade käppar och vidjor som vapen. Jag (Berne 5 år) fick tidigt använda kniv och verktyg vilket resulterade i att jag hade en omfattande produktion av trä-pistoler, gevär och svärd till mig själv och alla kompisar. Jag satt under vår trapp och tillverkade efter behov. Senare även pilbågar och slangbellor.

Det var ofta barnkalas och då blev alla jämnåriga inbjudna. Ibland kunde det urarta till slagsmål. Ett kalas som vi minns var hos platschefen ("ingenjören") som hade en dotter som var jämnårig med oss. Sune och Berne hade fått massor med förmaningar hur de skulle bete sig och inte spillta på duken. Sune hade otur och spillde på duken. Han satte diskret igång med att gnugga bort fläcken men snart gick det håll på duken och i sin lycka ställde han chokladkoppen över hålet på duken. De hade aldrig sett en pappersduk förut. Under kalaset kom ingenjören hem och frågade bland annat om någon brukade kasta sten. Vår granne Alf skrek genast, "inte jag", vi andra tyckte att han var dum som nästan erkände sina synder.

Det var ofta fester i Folkets hus och det gick väl inte alltid så lugnt till. Efter en sådan fest så samlade konsumföreståndaren oss barn, han var änkeman och hade två barn som var något yngre än oss. Ibland behövde han slappna av och ta sig en "blecka". Detta hade nu hänt och han ville ha hjälp att hitta sina löständer som troligen fanns någonstans runt Folkets hus. Den som hittade tänderna skulle få en krona. Vi barn kastade oss entusiastiskt in för att leta och gick och undersökte alla spyorna som fanns i snön med hjälp av käppar och skidstavar. Vi hittade tänderna. När vi kom hem och berättade för mamma vad vi varit med om så tyckte hon att det var hemskt att utnyttja barn på detta sätt och att det absolut inte fick upprepas.

En man hade gjort ett potatisland och satt potatis. Vi pojkar kom av någon anledning dit och hittade någon sättpotatis och satte den på spetsen av en vidja och kastade den. Det var trevligt och vi grävde i landet och hittade flera. Ägaren observerade vårt tilltag och kom ut och sa "om ni slutar med det där ska ni få tio öre var". Efter en stund tittade han ut igen, då var det fullt av andra barn där. Då använde han inte samma psykologi utan jagade bort dem. Vi hade förstås berättat hur man kunde tjäna pengar genom att kasta potatis.

Ibland hände det att vi smet iväg till ”bränngropen” (soptippen) vilket var absolut förbjudet. Där gjorde vi många fynd. Bl.a. hittade vi små fina cellofanpåsar lämpliga till frimärken mm. När vi visade dessa för våra föräldrar kom beskedet, ”släng genast bort det där, man vet aldrig vem som har haft det”. Jan-Olov, vår kompis fick inte heller behålla sina. Hans mamma hade berättat att det varit ”knullgummi” i dom. Vi visste inte vad det var.

Det var tidiga kvällar, vi barn skulle vara inne klockan fem och ligga klockan sex varje kväll. Kvällsmaten var gröt i någon form och smörgås, eventuellt fil eller ”bruta”. Frukosten oftast choklad och limpa eller mammas mjukkaka. Eventuella mellanmål bestod av mjölk och bullar.

Det var kalla och snörika vintrar, oftast snö till slutet av maj. Bästa tiden var före midsommar, innan myggen kom. Det var gott om myrar i omgivningen och mycket sly så myggen trivdes och var en plåga på sommaren. Vi var ofta bruna på armar och ben, men det var inte på grund av solen utan ”beckolja” som vi hade mot myggen.

Bad skedde en gång i veckan i en balja på köksgolvet eller då skolläkaren skulle komma. När vi börjat skolan fick vi bada bastu i gruvstugan varannan vecka. Tandborstning var sällsynt.

När vi kom till Lavergruvan var det första gången familjen levde själva med varandra. Pappa hade sina intressen och kompisar från tiden i ”ungkarlsbaracken” (där han bodde under veckorna 1936 – 1942). När han kom hem från jobbet hade han ofta bestämt att han skulle träna skytte, fiska, gå på bio eller någon annan aktivitet. Mamma var alltid hemma och skötte allt i hemmet. Antagligen var det så i de flesta familjer på den tiden.

Fisket bidrog mycket till mathållningen, mest var det abborre och gädda som de fick i Storlaversjön. Bertil Jonsson var hans bästa kompis och fiskekamrat. Bertil och pappa delade också på en korrespondenskurs (Hermods) i matematik och räknestickans användning, kursen gav gymnasiekompetens. Pappa hade vid den tiden avancerat till förman. Omgivningen sa att han var ett ”gruvfogdeämne”. Men vid läkarundersökning när vi flyttat från Laver konstaterades början till silikos (stendammslunga), som han ådragit sig under sin tid som borrhare. Detta satte stopp för gruvfogdekarriären.

Mamma, Mirjam och pappa på skidtur i Laver (observera utrustningen)

Mamma och pappa var väldigt utåtriktade och gästvänliga, de bjöd ofta hem nya människor, men då skulle vi barn hålla oss i bakgrunden. Vi skulle hälsa, tacka och svara på tilltal men inte prata och avbryta vuxna.

Skolan, i huset bredvid vårt, hade tre klassrum samt gymnastiksal, slöjdsal samt en matsal och ett skyddsrum på baksidan. Ett klassrum var militärförläggning och de andra för småskolan, första och andra klass samt "storskolan" för klass tre-sju. Allt sköttes av två lärare.

Skolan hade matbespisning för alla barn (ovanligt då). Fru Harnesk som skötte bespisningen i skolan insjuknade i TBC. Detta orsakade stort pådrag i skolan. Alla barn fick åka till Boden för skärmbildsundersökning och kontroll. Man var mycket rädd för smittspridning. Skolan röksanerades och vi skolbarn fick extra lediga dagar. Under denna tid talades mycket om baciller och allmänt också om löss. När detta hände gick Sune i första klass.

När han stod framme hos fröken för att visa något han gjort, frågade han "är det lus eller baciller fröken har i håret?". Hon skrattade och skrapade ner något från håret och förklarade att det var mjäll. Detta tyckte hon var roligt och efter skolan gick hon hem till mamma och berättade episoden. När Sune fick reda på detta blev han väldigt ledsen och sa "våran fröken är det skvallrigaste som finns när man inte vet hur "Spjäll" ser ut".

När skolläkaren skulle komma fick vi alla information att vi skulle vara tvättade och rena, händer och fötter var speciellt viktiga. Då kom genast frågan, "tittar doktorn på båda fötterna, eller vilken?". Gjorde man ofog eller busade kunde man få lugna ner sig en stund i skamvrån eller i värsta fall drabbas av kvarsittning eller ett rapp av pekpinnen. Till varje jul inövade hela skolan en julföreställning som gavs på Folkets hus. På vintern var det flera skidtävlingar med olika åldersklasser. Visst utbyte förekom även med grannskolor som skolorna i Visträsk och Vistbäck-en.

Tandläkarbesök skedde i Älvsbyn. Vi fick ta morgonbussen till Älvsbyn. När vi kom till mottagningen undersöktes alla och bedövades. Sen kallades vi in i tur och ordning, somliga en gång, andra flera gånger under samma dag. På kvällen tog vi bussen hem igen.

När skolinspektören eller överläraren kom på besök hade vi veckan innan tränat in olika läxförhör för att inte bli utskämda. Rasterna ägnade vi åt lekar och idrott, på vintern var det mest skidåkning. Vi (Berne och Sune) tillhörde de sista eleverna i skolan 1947. På vårterminen var jag ensam i tredje klass tillsammans med en handfull fjärde till sjunde klassare. Vi hade en ung vacker lärarinna (20 år) med nytagen studentexamen. För att sysselsätta mig fick jag nästan varje dag en psalmvers att lära mig utantill. Både mamma och jag tyckte det var jobbigt. En gång fick jag bakläxa på alla nio verser av psalm 169 i gamla psalmboken, Fädernas kyrka. Jag kan dem än idag.

Sista tiden i Lavergruvan fick vi en ny konsumföreståndare, en ung ogift och stilig kille. Han var dessutom väldigt trevlig, han hette Urban. Han blev snabbt alla damers favorit. Det förklarar varifrån Urban fått sitt namn.

Det var vanligt att barnen tog hand om sina föräldrar. Miriams pappa Olle Berggren bodde tidvis hos Miriam och Bertil. Han var redan då ganska dement. Sune berättade att han lärde sig mycket om skog och natur när de promenerade tillsammans i skogen. Han promenerade också ofta med Maud och de höll varandra i handen. Vem som vaktade den andra är inte helt klart, men han hade polkagrisar i fickan som han bjöd henne på.

Maud 2 år 1944

Mässlingen gick i Laver, först blev pappa mycket sjuk, sen barnen, alla låg julen -44, bara mamma var på benen. Farmor kom upp över julen men åkte hem igen. Tredjedag jul blev Maud sjuk, fick feber, vi trodde det var öroninfektion och åkte till doktorn i Älvsbyn, fick ta ambulans dit. Vi fick åka hem med en brun flaska hon skulle ta in men hon blev sämre och på morgonen hade hon tappat talet. Då ringde vi läkaren i Älvsbyn och fick till svar, "åk till Boden". Ambulansen kom och pappa följde med fast han var inte var frisk, men åkte hem igen med ambulansen. På hemvägen hämtade de farmor i Korsträsk. Mamma blev kvar med Maud som var medvetslös och dog den 31 december 1944. Vi saknade henne mycket men upplevde att livet fortsatte relativt normalt. Mamma och pappa höll sin sorg för sig själva. Berne minns att hon begravdes i en liten vit kista i Älvsbyn, men vet inte var på kyrkogården. Vi besökte aldrig graven. Mamma och pappa tyckte inte om att besöka gravar. De sa, "man ska hälsa på folk medan de lever".

På sommaren 1945 fick mamma en så kallad "husmodersresa" till Bua där moster Maria bodde med sin familj. Vi, mamma Sune och Berne var borta fyra veckor. Mamma var då gravid med Ebbe. Resan gick med tåg till Väröbacka och buss därifrån till Bua (i närheten av Ringhals). Morbror Einar var pingstpastor där i många år. Maria och Einars yngste son Bo var nyfödd. Under tiden vi var där hade pingstvännerna tältveckor. Vi var tvungna att delta i en massa möten som vi var måttligt intresserade av. Sune och jag ägnade mesta tiden till att göra diverse ofog och retas med en av pastorens döttrar. Vi blev till slut befriade från dessa möten. Efter två veckor kom Bengt och Stig hem, de hade varit hos sina farföräldrar. Tillsammans med dem hade vi två härliga veckor med lekar och havsbad. En morgon åkte vi ner till fiskehamnen och fick se stora tonfiskar. Det blev ett minne för livet. På vägen hem åkte vi via Varberg och besökte bland annat EPA varuhuset. Där fick jag köpa en trälastbil med tippflak och gengasaggregat som fortfarande finns kvar. Sune köpte ett flygplan. Vi fortsatte till Göteborg där fru Hakon mötte oss. Hon var maka till en av militärerna som varit i Laver och varit hemma hos oss. Hon ville visa oss lite av Göteborg, bland annat Botaniska trädgården, där vi fick smaka vår första glass. Det var så gott att vi ville den skulle räcka länge så en hel del smälte bort. När vi skulle kliva på tåget till Älvsbyn fick vi en fotboll av Hakons. Tågresan var i tredjeklass kupé, inga sovvagnar eller liggstolar.

1946 när Berne gick i andra klass föddes Ebbe på BB i Boden. Sen fick Sune och Berne ofta vara barnvakter kortare stunder. Speciellt på hösten när pappa hade börjat arbeta i Boliden som tidsstudieman och bara kom hem var fjortonde dag. Gruvan stängdes sommaren 1946 och samhället började nedmonteras. Vi barn som bodde kvar under rivningen hade väldigt roligt medan detta pågick. Vi lekte mycket i husen trots att det var förbjudet.

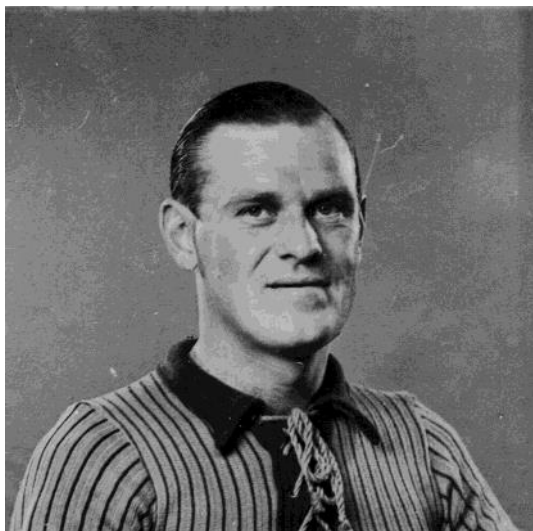

Sune, Berne och Ebbe 1946

På försommaren 1946 dog farmor och familjen tillbringade hela pappas semester med att tömma och avveckla farmors hus. Huset såldes på anbud och lösöret gick på auktion. Det blev lite slantar över. Sune och Berne fick följa med pappa och titta på en bil som stod i ett garage i Korsträsk, som hade varit avställd under kriget. Det var en Opel Olympia 1938 års modell som gått 2200 mil. Tror att pappa betalade 2800 kr för bilen, dvs lika mycket som den kostat när den var ny. Det var brist på bilar vid den tiden. Bilen var mörkblå och vi tyckte den var mycket fin.

Sune, Berne, Ebbe och mamma 1947

*Körkortsfoto, pappa 34 år
i semesterskjorta 1947*

Gruvan lades ner 1946 och pappa började pendla till Boliden under veckorna. Han utbildades till tidsstudiemann och åkte även till andra gruvor i området. Han hade inget bilkörkort på den tiden men körde ett helt år, både privat och i arbetet, innan han tog bilkörkort i Piteå 1947.

På våren 1947 hade pappa utverkat ett intyg från Bolidenbolaget som gav honom rätt att få köpa fyra stycken nya däck till bilen. Det var behovsprövat på den tiden. Det hade varit blidväder men vi åkte tidigt på morgonen mot Älvsbyn, det var mycket spårigt och hade frusit under natten. Vi kom in i ett spår som gick av vägen ut på en åker, rundade en telefonstolpe och upp på vägen igen. De gamla däcken var så slitna att man kunde se canvassen på vissa ställen. De nya däcken var sommardäck som monterades i Älvsbyn.

När pappa hade köpt bilen började vi åka omkring en hel del i trakten. Mamma och pappa fick lite vidgade vyer. En begagnad kamera köptes (Agfa bälgkamera för 6x9 cm film) så en del dokumenterades, men mycket sparsamt. Tyvärr läckte ljus in i kameran vilket syns på många bilder.

Under tiden i Laver fick vi bl.a. trä-gunghästen. Den kom isärplockad i en låda från Hildur och Malte Levendt ca 1944. Pappa monterade, målade, satte medar, man, tömmar och betsel på hästen som troligen stått på någon tivolikarusell tidigare. Hästen finns numer hos Ebbe.

Ebbe framför skolan i Laver 1947

Spannen kom från pappas morbror Frans i Petbergsliden (ca 45-46), fick ben och målades i Bygdsiljum. Benen, och målarfärgen togs bort och den återställdes i ursprungsskick under 60-talet i Grycksbo. Spannen finns nu hos Urban.

När Sune föddes köptes en väggklocka som numer finns i hans familj.

Tråget, som Edit Falk (Bertils syster från Norsjö) målade med en lappgubbe i, kom troligtvis från Petbergsliden (morbror Frans). Tråget finns nu hos Birgitta. Hon målade även en tavla

som finns hos Berne och en del andra föremål som fanns i hemmet.⁶

Tiden i Laver var en mycket positiv period i familjens liv. Alla trivdes och mådde bra, familjen fick många vänner som spreds över landet som vi senare besökt och fått besök av. Alla pratade om den speciella "Laverandan" som förde folk samman.

Vi bodde då i det sista kvarvarande boningshuset i Laver. Skola, affär och allt annat hade stängts och rivits. Husen sågades i block som fraktades och sattes upp i andra Bolidengravsamhällen. Många gick till Laisvall och Kristineberg. Vårt hus hamnade i Laisvall.

Fortsättning följer i nästa Byablada.

Svar på fråga i föregående Byablad

I anledning till bilden till vänster, som fanns med i föregående Byablad, kom följande fråga från Kurt Seger, Degerfors?

Undrar vem som byggde och ägde biosalongen i Korsträsk som är på aprilbilden i almanackan?

Jag fick så bra svar från Thure Grönlund så jag har bett att få skriva in det, han skrev följande:

Vem byggde och ägde biosalongen i Korsträsk. Jag blev nyfiken så jag har lusläst båda Korsträskböckerna och kontaktat både Håkan Nygren och min bror Kurt om detta. Vi vet inte vem som stod för bygget, men tror att det byggdes just som biosalong. Enl. Korsträsk-boken 1, sid. 67, står att Esbjörn Eriksson (f. 1908 i Nordmaling, d. 1987 i Älvsbyn) startade biovisningar 1944. Konsumföreståndaren Gustav Bergman var maskinist och Axel Engman skötte biljett-hanteringen.

Bio-publiken minskade ju sen efterhand, p.g.a. konkurrensen från Forum-biografen i Älvsbyn, så ca 1962 stängde man för gott, enl. Kurt G. Han tog förresten över som maskinist de sista åren efter Gustav Bergman. Då ägdes biografen av Folketshus-föreningen. Folketshus-föreningen skänkte sen både biografen och Folkan till Korsträsk IK, men kommunen köpte biografen och rev den senare.

På den tiden tvingades man ju ta en paus för att hela filmen inte fick plats på en rulle. Då spolade man tillbaka första delen och satte sen in del. 2 på plats. Det tog ca en kvart och då var det många ungdomar med skrala kassor som passade på att smita in, inte bara Kurt S. för att se en halv film. Jag var själv en av dessa någon gång. Vi var ibland 4-5 tonåringar som cyklade de 7 km från Lillträsk/Fleviken för att gå på bio i Korsträsk, under större delen av 50-talet, även med spark vintertid ibland. Jag vill minnas att biljettpriset för en barnförbjuden film var 1,70 kr och barntillåten 75 öre.

Esbjörn Eriksson var tydligen en driftig man och mångsysslare. Han prövade först lyckan i Amerika, ca 1929-31, flyttade väl hem när krisen kom, tror vi. Han hade rävfarm 1935-1942 i Korsträsk och parallellt drev han Centralcaféet 1936-44. Det huset brann ned till grunden 1955. Då köpte Esbjörn den brända tomten och byggde en ny fastighet på tomten, som han efter en tid sålde till Sture Grönlund. Han hade taxi-rörelse hela 50-talet.

Det var billigt med taxi då, t.o.m. vi ungdomar hade råd med taxi ibland, det har man nästan inte nuförtiden. Bifogar en bild med Esbjörn (skannad från Korsträsk-boken) som säkert togs innan han ägde en taxibil. Många minns säkert honom. Jag har upptäckt att hans fru Rut f. Sundberg var kusin till Karin Stenberg, vars livshistoria finns i flera nr av Byabladet.

Den lilla vita kiosken framför biografen minns säkert många födda på 40 o 50-talet i Korsträsk. Många ungdomar köpte godis och serietidningar där, själv köpte jag bl.a. Rekord-Magasinet varje vecka.

Kiosken ägdes och drevs av Valter Lundkvist som då bodde hos Märta och Evert Eriksson. Märta övertog kiosken efter Valter, som blev målare, flyttade till Skellefteå och bildade familj, enligt Karin Sundvall.

Ung förare med gammal bil. Föraren heter Esbjörn Eriksson. Skannat från boken "Korsträskbygden och dess historia".

Thure Grönlund

*Är ni intresserade av
att lära er släktforskning?
Sökning i kyrkböcker och olika register,
eller hjälp i Disgen-programmet*

Anmäl er till

inger.torgersson@telia.com eller Tel: 070-634 52 53

*eller kom till forskarhörnan
och diskutera
Vi startar den 8 oktober klockan 13-15.30*

Välkomna

Styrelsen

*Älvsbyns
Forskarförening
www.älvbyforskarerna.se*

*Ni kan även vända er till undertecknad för anmälan eller frågor
gunjons@telia.com eller tel: 070-320 77 56*